

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 évi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 30.

Szociális mozgalmak.

A lefolyt pünkösdi ünnepek alatt, mint arról már megemlékeztünk, a magyarországi szociáldemokraták is kongresszust tartottak. A kongresszust a múlt évben elhunyt német szociálista pártvezér, Liebknecht felett tartott emlékbeszéddel kezdték s a Marseille eléneklésével fejezték be. A mi vezéreink nem akarják észrevenni, hogy hová vezetnek ezek az állapotok a józan magyar népet, amely immár Liebknecht emlékét dicsőíti — a hazát, a magyar hazát pedig elfelejti.

A kongresszus tagjainak javarészt az alföldi parasztok képezték s a kongresszus ahelyett, hogy a tüzhely védelmére emelte volna fel szavát, mint azt Szabadka tette, bolondul fut a hazátlan kozmopolita jelszavak után s védelmébe veszi — Pikler Gyulát.

Soha még olyan igazsággal nem jellemezték a mi szociális bajainkat, mint ezt XIII. Leó pápa teszi legújabb körlevelében. »Nyilvánvaló tény — ugymond — hogy az újabb kornak megváltozott viszonyai szembeállították egymással a szegények és gazdagok osztályát, a demokráciát s vagyoni arisztokráciát s teremtetek a szegény nép számára oly jobbágyságot, mely súlyosabb a középkor minden hűbéri és jobbágyi nyomásánál.« Valóban ilyen találóan az ugynevezett

szociáldemokraták sem tudták a mai társadalmi viszonyok alapokait jellemezni. Meg is mondja a pápa, hogy a mai korban élelmes, lelkiismeretlen és kapzsi embereknek, akiknek a vagyon önczél, igen könnyű meggazdagodni. És ez a minden erkölcsi alapot nélkülöző gazdagodás oka annak, hogy vannak nyomorgók és elnyomottak. A pápa azonban nem hirdeti a tulajdon elleni harcot, sőt azon van, hogy a szerzett vagyon erkölcsi tekintélyvel vétesse körül. Ezt pedig úgy érjük el, ha a gazdagságot nem tekintjük önczélnek, hanem ha a gazdagsággal nagylelkűség, könyörületesség és jótékony-sági köteleességek vannak egybekapcsolva. Mert ugymond a pápa: »a nagy tőkék, a nagy fekvő birtokok és ingatlanok nemcsak a magánbirtokos tulajdonát képezik, hanem az egész társadalomé. A nagybirtokhoz nemcsak urának, hanem az egész országnak köze.«

A pápának ezen encziklikája nagy konsternációt okozott az ugynevezett szociáldemokraták körében, akik először teljesen hallgattak a pápa demokráciájáról, most azonban látják, hogy tulajdonképpen ezen encziklikának éle a szociáldemokrata törekvések ellen irányul és e miatt feljajdulnak. A pápa a szociáldemokraták atheizmusának üzen hatat. Es kimutatja, hogy ha valaki nem hisz a tulvilági létben, annak okvetlen más célja nincs, minthogy ennek az életnek örömeit és gyönyörűségeit hajhássza. Ez az ember mértéktelen lesz, pazarló, a mértéktelenség és pazarlás

pedig minden nyomornak forrása. Az ilyen embereken valóban segíteni semmi-fele társadalmi akció útján nem lehet. De különösen megtámadja a pápa a szociáldemokraták politikai rendszerét, midőn figyelmezteti a demokráciát, hogy politikai törekvéseit ne kapcsolja össze az államformák kérdésével, mint azt a szociáldemokraták teszik, a kik csak egyetlen kormányformát ismernek, és ez a republika. Ha a demokrácia a kormányformák kérdését mellőzi, sokkal hamarabb célhoz jut, míg ellenben monarchiákban a demokrácia valósággal a szuronyok közé rohan, midőn a királyságoknak hadat izen. Hisz a királyságokkal nem ellenkezik a demokrácia. Itt van éppen a magyar alkotmány, melynek minden intézménye demokratikus és mégis az egész alkotmány alapelve a korona és királyság tekintélyének fentartása. Minálunk láthatjuk éppen, hogy mily esztelenség lenne, a királyság megdöntésére törekedni abból a célból, hogy a demokratikus elveket juttassuk uralomra.

Valóban legfőbb ideje lenne már komolyan fogni hozzá ilyen józan elvek alapján a társadalmi politikához. El kell ismerni, hogy törvényhozásunk az utolsó években tett néhány lépést e téren, — de az még csak a kezdet kezdete. Erélyesen kell folytatni ezt a munkát, ha a haza népét megakarják menteni mig nem késő.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Illuzió.

Irta: Mányiné-Prigl Olga.

A nap még nem ment le egészen. Vörös korongja ott izzott a látóhatár szélén, a rengeteg pipacos buzatáblák mögött. Hullámzott az eleven-zöld vetés az esti szélben és csudás jó illat szállott föl belőle. Nem az üvegházi virágok illata, mely szédít, megláttja ereinkben a vért, hanem a szabad puszta varázslatos ozonja, mely lelkesít, átjárja egész valónkat. Tele tödővel szívjuk magunkba, szemünk csillognak és szeretnénk futni be a pipacos buzatáblákba, mintha annak a szélén megkaphatnánk a lehajló égbolt kékelő szárnyát, elvegyülhetnénk a selymes, habos báránylegelek közé. Mint gyerekkorunkban hittük. Olykor szinte látni véltük az auyalkákat, a mint pajkosan odébb-odébb rántják azt a kék köpönyeget, terelgetik a báránylegeket, addig-addig megbelefaradnak a kergetőzésbe. Mi gyerekek meg-nőtünk, de a lelünk visszasírja az álmokat. Kell, hogy képzelődjünk, kell, hogy kergessünk valamit.

Ezt az utolsó mondatot a kis szőke Bogáthiutól vettem át szóról-szóra, a ki filozofálós kedvében ép ezeket mondta az udvarlójának, a ki nagy buzgalommal segített neki a gátoldalban négylevelű löherét keresni. A többi asszonyok messze elmaradtak tőlük. Szétszórva tarkálottak a tisztáson.

Oldalt a kicsi erdő, a néhány fa, a hova a kirándulást tervezték, tele volt aggatva kalapokkal, napernyőkkel, mintha megannyi fantasztikus virág nyílt volna rajtuk. A nap vörös fénye, meg a felgyújtott tüzek sajtáságos színvegyületben találkozáva, rózsaszínű árnyéket vetettek körül-körül mindenre. A zene is megszólalt. A sok madár ijedten rebbent fel s kóválygott fészke körül aggodalmas siránkozással. A fürj is abbahagyta szólását, beljebb surrant a buzába.

A zenére összekerültek mindannyian. Olyik ábrándosan ingatta fejét a zene rythmusain, egyes vállalkozó szellemű fiatal párok tánczra kerekedtek és fáradhatatlanul taposták a hepelupás gyöpöt. A víz felől hűvös szél kezdett fujni. A szőke asszony magára vette a kabátját, a világos nyári ruhája fölé. Egy kicsit meg is borzongott és arra gondolt, nem-e jobb volna otthon, kényelmes ruhában még inkább a konvencionális társaság nyüge nélkül végig heverni a megszokott kicsi pam-lagján s gondolkozni, — gondolkozni édes zürzavaros dolgokról, a mik csakugy csapongnak, fonódnak egyikből a másikba, el is mulnak nemsoká, hogy helyet adjanak ismét egy másiknak. Mintha valaki illatos rózsalevével szórátná le magát.

Csak összeresztent hirtelen. Jóób Tamás állott előtte. Porosan, uti köpenybe, kis tollas vadászkalappal fején.

Kerekre nyitott szemekkel nézett rá az asszony:

— Maga itt? — hát honnan tudta? . . .
 — Megéreztem, — mondta a férfi. Kelle-mesen. lágyan csendült meg a hangja.

Addigra körülfogták mindannyian. A férfiak hangosan éljeneztek, az asszonyok kacag-tak és hizelegtek neki, mint a cziczák.

Csak Bogáthiné maradt a helyén, sőt még a kabátja gallérját is felgyűrte.

A hosszuképű udvarlója melléje került va-lahogy és lázasan nyújtotta át neki a klenódiu-mot három szál négylevelű löhere képében, a miért felvert volt erdőt, mezőt.

Egynél ha többet találunk, megtörik a bü-báj, — mondta az asszony nevetve, de azért csak feltűzte a bokrétája mellé. Sötétpiros ró-zsák voltak a keblén.

Jóób Tamás odakerült melléje megint. Erős, férfias vállán megfeszült a világos nyári ölt-öny és csaknem egy fejjel nagyobb volt a többiekénél.

— Jöjjön, tánczoljunk — mondta az asz-szonynak halkán, de határozott hangon.

Bogáthiné elnevette magát:

— Hiszen sohase szokott tánczolni!

— Akarom — mondta még határozottab-ban Jóób Tamás és átfogta az asszony de-rekát.

Oh Terpsichore istennő! — milyen szivből kaczagatsz te berkeidben, hogy úgy bolonddá tudtad tenni az embereket! — Milyen feszesen lépkednek máskor, a ruhájuk se érhet egymás-hoz, anélkül, hogy abból mindiárt inzultus és lovagias verekedés ne támadjon. S most? —

Keresztény szövetkezeti értekezlet.

— Saját tudósításunk. —

A *Keresztény Szövetkezetek Országos Központja* a keresztény szövetkezeti eszme terjesztésére, valamint a kötelékébe tartozó szövetkezetek felvirágoztatására működési területének vidéki gócpontjain értekezletek tartását határozta el. Az első ilyen vidéki értekezlet ma, május 30-án folyt le. Az értekezleten *Zichy Aladár* gróf elnökölt. Ott voltak még a fővárosból *Major Ferencz* dr. és *Szabó István* országos képviselők, a *Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának* tisztviselői *kara Gyürky Odön* dr. igazgatóval élén, a győri székes-káptalan és papság köréből számosan, a *győri teológusok*, valamint a keresztény szövetkezetek nagyszámu képviselői: *Győr, Sopron, Moson, Komárom* és *Veszprém* vármegyékéből. Az értekezleten hivatalosan: *Zichy Aladár* gróf, *Giesswein* Sándor dr. győri kanonok és *Pisky Zoltán* a Központ kereskedelmi osztályának vezetője szözláltak meg. Előadásai után tanulságos vitatkozás indult fel, melyben igen sokan vettek részt. Délben bankét volt a Kath. Körben.

Választási mozgalmak.

Szegedről írják lapunknak: Lázár György Szeged város I. kerületének országgyűlési képviselője, mint értesülünk nem hajlandó többé mandátumot vállalni. A szegedi szabadelvű párt ebben az esetben Enyedy Lukácsot fogja fölléptetni, a ki a mostani ciklus alatt a tápéi kerületet képviseli. A második kerület függetlenségi polgársága ismét Polczner Jenő köré csoportosul, a kinek megválasztása bizonyosra vehető.

A képviselőház munkarendje.

A delegációnális tárgyalások miatt a képviselőház ülési egész június 12-ig szünetelnek. Ekkor a ház folytatni fogja az összeférhetlenségi javaslat tárgyalását, mely még jó ideig el fog tartani, minthogy a javaslat eljárási ré-

ké a kézben, egyik tekintet a másikban, egymáshoz simulva hallgatják a szívük dobogását, forró lehelletük perzseli egymást. És a morál? — Arra a pár órára legfőlebb behunyja a szemét.

Az asszony kisiklott a férfi karja alól: — Engedjen meg Joób, én se szoktam táncolni... A rózsák lehullottak a kebléről s hogy egyszerre kaptak utánna mindketten, ujjai hegye összeért s a férfi nem akarta engedni az asszony kezét.

Bogáthiné biborvörös lett. Engedjen, — mondta a fogai közül. — Mit akar Joób... Tréfára akarta fogni a dolgot, de kacagása közben könnyei hullottak a piros rózsákra.

A férfi mearendült: — Ida, hát mi baja magának? — mi csoda gyerekség? ... Az asszony leszakított egy galagonya ágat és a mögé rejtette az arcát.

A férfi ott maradt mellette. Körülöttük ugy látszott, mintha senkise törődött volna velük. A zene tombolt, mit százszorosan visszazúgott az erdő.

— Hát mit akar Ida, — mondta szelidebben a férfi. Tudja, hogy szeretem és viszont én is tudom, hogy maga is szeret engem. Minek kinez hát tovább, mirevaló ez a kaczerkodás? — Nincs közöttünk semmi, beszámoltam a multammal és maga... maga is szenvedett már életében eleget. Leróttá kötelességét azok iránt, akik már nem élnek, miért kinez hát engem?

Az asszony csendesen zokogott. A férfi lassan odavonta remegő kis kezét:

sze nagyobb vitákra fog adni alkalmat. A közgazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat tárgyalása sem fog simán lefolyni, mint azt a kormány várja, úgy hogy a nyári szünet július hó 10-ike előtt semmiesetre sem veszi kezdetét.

A maczedón ügy.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Maczedóniában jelenleg nyugalom van ugyan, de minden pillanatban forrongástól lehet tartani. A Konstantinápolyban székelő nagykövetség föl-hívták a portát, hogy Maczedóniában valami modus vivendi-t létesítsen, hogy ez a tartomány ne fenyegetse folyton Európa békéjét. A nagyhatalmak konzuljainak jelentése szerint a maczedóniai állapotoknak nemcsak a rossz török közigazgatás az oka, hanem főleg az az egyenetlenség és viszály, mely az egyes nemzetiségek közt fönáll. Ezért is a portának első sorban az ottani nemzetiségi kérdés megoldására kell törekednie.

A kínai expedíció befejezése.

A kínai expedíció, melyben az európai hatalmak nem sok habért arattak, véget ért. Körülbelül éppen egy éve annak, hogy a pekingi követek szorongatott helyzetbe követték a hatalmak közös akcióiban állapodtak meg. Az egyetértés a hatalmak között mindig hiányzott és a követek és katonai parancsnokok versengése az egész kínai kérdést eltérítették eredeti céljától. Most véget ért a dicstelen kaland.

A Times-nak jelentik Pekingből: Waldsee levelet intézett a követekhez, a melyben azt mondja, hogy a tiencsini ideiglenes kormány-nak mindaddig folytatnia kellene működését, míg az utolsó csapatok nem vonultak ki Kinából. A követek azonban mind a mellett vannak, hogy engedjék meg Kinának a kormányzás átvételét.

A kínai meghatalmazottak értesítették az idegen követeket, hogy az udvar tudomásukra adta, hogy hajlandó megfizetni a 450 millió taelnyi kártérítést, de a négy százalékos ka-

matokat nem. A követek tegnapi értekezletükön főleg a kártérítés kérdésével foglalkoztak. A londoni lapoknak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: Hétfőn négy ezer főnyi, Juansikai által küldött kínai csapat indult el Csing tábornok vezetésével Santungból Pekingbe. A császári udvar Pekingbe való visszatérésének előkészítésével Csoufot, a misszió-ügyek volt biztosát bízták meg. Az utirány Csilin át már meg van állapítva. A Standardnak egy sanghai-i tegnapi keletű távirata szerint négy ezer Kvaicsau tartományból való fölkelő betört Szecsuanba, a hol nagy rémületet okoznak. Háromezer ember Junanból utban van, hogy hozzájuk csatlakozzék.

Marokko és Tripolis okkupációja.

Egyes francia és olasz lapok azt jelentik, hogy Franciaország és Olaszország közt újabb titkos konventio létesült és Észak-Afrikában való előnyomulás dolgában. A konventio szerint Franciaország megszállja Marokkot azzal az ürüggyel, hogy algiri birtokát biztosítsa, Olaszország pedig Tripolist azzal az indokolással, hogy az ott nagy számban élő olasz alattvalók érdekeit megvédje. Hir szerint úgy Olasz-mint Franciaországban előkészületek folynak a konventio végrehajtására, a mit az őszre terveznek.

A hadügyi költségvetés.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, május 30.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor Szilágyi Dezső elnöklete alatt folytatta az 1902-iki évi hadügyi költségvetés tárgyalását.

Münnich Aurél előadó általánosságban jellemezve a rendes költségvetést, részletesen indokolja a különbözetnek első tételében foglalt és az állomány működésére vonatkozó összesen 132.971 koronányi költségtöbbletet. Hosszabb vita volt, többek közt a katonai állatorvosi kar tételénél.

Az albizottság kimondta, hogy a jelentésbe oly passzus fog felvétetni, mely szerint a közshadügyminiszter tanulmány tárgyává fogja tenni, hogy vajjon az állatorvos kar kiképezésénél az erre vonatkozó magyarországi viszonyokra való tekintettel minő változások lesznek teendőik.

Az élelmezés dolgában *Krieghammer* hadügyminiszter *Gajári* Ödön kérdésére azt válaszolja, hogy a közös hadsereget és a honvédséget együttesen élelmezik.

A katonai igazságügyi közigazgatás tételénél Münnich Aurél előadó részletesen ismerteti a szükségletöbbletet, melyet tudomásvételre ajánl.

Fulszky Agost kérdi, hogy a tétel kapcsolatban áll-e vagy nem, prejudikál-e vagy nem a katonai büntető törvénykönyv és az eljárás munkában lévő reformjával. Kérdést intéz egyébiránt arra nézve is, hogy mennyire haladt e reform előkészítési munkálatai.

Rakovszky István nagyon kíváncsi volna a hadügyminiszter feleletére, bár előre tudja a feleletet, a mely már Kuhn hadügyminiszter óta jóformán ugyan az. Ez a kérdés, a mely már 30 év óta huzódik, valóságos tengeri kigyó, a hadseregnek hozott nagy áldozatok után a legkevesebb, a mit kivinni lehet, hogy a véradóval szemben modern büntetőjog és eljárás biztosítéka nyujtassék az egyéni szabadságra nézve. Szóló azt hiszi, hogy ott hiányzik a kellő

— Lássá, nincs tisztába magával, habozik, holott csak a szívére kellene hallgatnia. Mit mond a szíve? — Nem szeretne menekülni innen? — Menekülni valami édes, magányos csöndességbe, ahol — és itt már többszámra beszélt a férfi — a hol mi ketten volnánk egyedül, senki más. Mi ketten és ezek a rózsák. Bűbájos, édes virágillat és csupa szerelem. Szerelem reggeltől estig, estétől reggelig. Szerelem, amilyenről csak a mesékben irnak már.

Az asszony a fejét rázta. Szenvedélyesebben folytatta a férfi: — Ha nem többet ér egy percnyi mámor eltöltött órák sóvárgó kinjainál? Egy csöpp valóság?

Az asszony fölvetette a szemét: — A valóság? — ismételte és egyszeribe kijózanodott a hangja.

Keserűen nevetett: — Épen a valóságtól félek én, mert a valóság mérgezte meg az életemet. Jobb azt hinni, mintha örökké így tartana.

Majd ábrándosabban folytatta: — A virágillat is édesebb, ha csak sejtjük, de nem árasztjuk el vele magunkat. Az asszony mondja ezt, a ki szereti visszaálmódnai magát abba az időbe, a mikor még elhittük, hogy a menyország olyan közel van hozzánk, hogy csak a kertünk végére kellene szaladni és elkaphatnánk a szélét. Hogysem kiábránduljak megint, inkább el sem megyek odáig. Hagyjon meg édes Joób az illuzióimban, mert menten másba szeretnék, mihelyst magát egyszer reggeli köntösben, vagy hétköznapi arcczal megismerném. Ért engem ugy-e?

komolyság és a kellő jóakarát, hiszen már sokkal nagyobb kérdésekben is, a melyekben több mint 5 miniszterium volt érdekelve, dülöre jutottak. Felemlit egy esetet, hogy egy tiszt, a ki Möllersdorfban ül, kész lett volna tiszti rangjáról lemondani, csak büntügyében a polgári eljárás alá jusson. Nem tudja miben áll a dolog, de szerfelett jellemző a helyzetre. A hadügyi kormányok nagy súlyt kell helyezni arra, hogy a hadsereg iránt a közvéleményben rokonszenvet gyökereztesse meg. Ez lehetetlen mindaddig, míg a büntető jogban az eljárás tekintetében a mai avult rendszer áll fenn. Új ágyukra, új fegyverekre nézve egyik napról a másikra meg van a határozat. Kéri a minisztert, adjon végre kötelező nyilatkozatot arra nézve, hogy mikor fog életbelépni a büntető jog reformja. Kérde, hogy az említett tisztnek lemondási kérvénye miért nem intéztetett el kellő időben.

Budapest, május 30. (Saj. tud. táv.)
Ugron és Széchenyi után Krieghammer az állatorvosok kérelmére vonatkozólag kijelenti, hogy azt nem tartja teljesíthetőnek a jelenlegi körülmények között. Gajárinak válaszolva kijelenti, hogy a honvéd és a közös hadsereg, háboru esetén együtt lesz élmezőve.

A katonai képző intézeteknél élénk vita fejlődött ki. Münnich kérde: igaz-e, hogy az új lelkészi állásokat egyedül katolikusokkal töltik be. Pulszky azt kérde, hogy hajlandó-e kellő számban protestáns lelkészeket is kinevezni. Ugron szerint valamennyi vallásfelekezettel kellő számban képviselendő.

Majd Hieronymi szólalt fel és kérde, hogy a lelkészek milyen tantárgyakat taníthatnak. Gajári nem helyesli, hogy a lelkészek történetet is tanítsanak.

Krieghammer azt feleli, hogy a lelkészek csak természetrajzot, vagy vegytant tanítsanak. Ez azon előnnyel bír, hogy őket állandósítani lehet.

Ezután a kisebb tételek következtek. A vitát holnap folytatják.

A községi iskolaszék gyűlése.

A községi iskolaszék tegnap d. u. 4 órakor Hegyesi Márton elnöklete alatt gyűlést tartott. A gyűlésen a vizsgálatok sorrendjét állapították meg s erre vonatkozólag tették meg a szükséges intézkedéseket.

Jelen voltak:

Dr. Berkovits Ferenc, Istvánffy József, Krüger Viktor, dr. Molnár Imre, dr. Dóri Ferenc, Ragány János, Réz Mihály, Sulyok István, Stark Gyula, dr. Tóth Mihály, Vaday József, Materny Imre, Böszörményi Géza, Hlatky Endre, Ficzek Lajos, Thury Kálmán, dr. Vucskics Gyula, Szokoly Tamás.

A gyűlés megnyitása után felolvasták a múlt ülés jzkvét, a mely elég sok időt elrabolt a gyűlés idejéből, ezután tárgyalás alá vették a folyó ügyeket.

Az évről vizsgálatok.

Az összes községi iskolákban a vizsgálatokat Réz Mihály felügyelő-igazgató javaslata alapján jun. 17—22. napjain az ének és torna vizsgálatokat pedig a jun. 20-át megelőző héten tartják meg.

A vizsgáló bizottságokat így alakították meg:

a fiúiskolákban.

I. oszt. elnök: Materny Imre, tagok: Dietz Mihály és Ritoók Géza.

II. oszt. elnök: Váradi Mór, b. t.: Beczkay Lajos és Pakala Tamás.

III. osztály elnök: dr. Kecskeméti Lipót, b. t.: Bari József és dr. Thury Kálmán.

IV. oszt. elnök: Stark Gyula, b. t.: dr. Hoványi Gyula és Némethy Károly.

V., VI. osztályokhoz s a csillagvárosi iskolához elnök: Gábrilly Lajos, b. t.: Auspitz Adolf, Horváth Endre és Molnár Lajos.

A leányiskolákban.

I. oszt. elnök: Ragány János, b. t.: Moga János, Mátéh Lajos.

II. oszt. elnök: dr. Vucskics Gyula, b. t.: Gábel Jakab és dr. Kornstein Lajos.

III. oszt. elnök: dr. Radó Ignác, b. t.: dr. Dóri Ferenc, Heringh Sándor.

IV. oszt. elnök: Ficzek Lajos, b. t.: dr. Márkus László és Szokoly Tamás.

Ismétlő leányiskolákhoz elnök: Stark Gyula b. t.: Mátéh Lajos és Váradi Mór.

A torna vizsgálatokhoz elnök: dr. Hoványi Géza, b. t.: dr. Baróthy Akos, Mezey Mihály, Ragány János, Szokoly Tamás és Váradi Mór.

Az ének vizsgálatokhoz elnök: Mezey Mihály, b. t.: Böszörményi Géza, Bozóki Béla, Hoványi Géza, dr. Márkus László, Stark Gyula és Váradi Mór.

Auspitz Adolf magán iskolájához: dr. Berkovits Ferenc és dr. Grósz Menyhért.

A polgári fiúiskolánál: dr. Molnár Imre, Száhlender Károly, Krüger Viktor, Bordé Ferenc és Bozóki Béla.

A polg. leányiskolához: dr. Grósz Menyhért, Dencs János, Hlatky Endre, dr. Konrád Márk és pótlólag Ragány János.

Interpellációk.

Sulyok István az iránt intéz kérdést, hogy Szemes Ilonka, — ki a közs. iskolánál 5 évig mint kisegítő működött, miért bocsátott el kitűnő működése dacára minden elismerő szó nélkül oly ridegen. Indítványozza, hogy részére az iskolaszék elismerését fejezze ki s adja végzésbe, hogy alkalomadtán ismét alkalmazni fogja.

Elnök azon kijelentését, hogy Szemes Ilonka részére az elismerő működési bizonyítványt ha azt kérni fogja kiadatik s hogy alkalomadtán helyettesítésre szíves készséggel alkalmaztatik, tudomásul vette.

Dr. Dóri Ferenc kérde, miért van az, hogy az újjvárosi fiúiskolától Olasziba áthelyezett Mikusay József helyére alkalmazott kisegítő tanítónő részére a 300 frt. kisegítési díj helyett 800 frt. rendes évi fizetés lett egész éven át kiutalványozva.

Ragány János főszámvéve megjegyzi, hogy a törvényhatóság oda rendes tanítói állást szervezett, melynek javadalmát fölvette a költségvetésbe, de miért, miért nem, a költségvetés jóváhagyása még ez ideig sem érkezett le; az okozza az ideiglenes állapot fenn tartását.

Hegyesi Márton elnök elmondja, hogy ez év elején más alkalmas tanerő hiányában saját leányát alkalmazta ideiglenesen; két hét múlva kapta a városi tanács végzését, melyből értesült, hogy az illető részére rendes évi fizetés folyósított s őt azért, mert saját leánya a tanítás menetének megzavarása okáért sem akarta; de férfias nyíltsággal mondja, hogy az említett végzés hozatalában sem direkt, sem indirekte semmi része sem volt. Az iskolaszék az elnök választát tudomásul vette.

Jelentések.

A felügyelő a polg. fiú- és leányiskolák igazgatóinak nemleges jelentését tudomásul vették. A fel. ig. jelentésében foglalt javaslatokat az iskolaszék egyhangulag elfogadta.

Jövő évi beiratások.

E javaslat szerint a jövő évi beiratások szept. 2—7-ig, a javító vizsgálatok szept. 2. 3. napjain ejtetnek meg, a tanév szept. 9-én kezdődik.

Díj elengedések.

Ha az az óriási tan és beirás díj, a mit elengednek, a város pénztárába befolyna jelen- tékenyen redukálná az iskolák költségeit. A jelen évben elengedtek tandíj czimén: 18,476

kort beirás díj czimén 148 kor. és nyugdíj járuléka czimén 86 k. 40 fill. összesen 18,710 k. 40 fillért. Érdekes, hogy a beirt 2761 növendék közül 1998 növendék vagyis 72% részesült tandíj elengedésben.

Írószerek és értesítők.

Réz Mihály f. ig. előterjesztése alapján segély könyvekre író- és rajzszerekre 900 koronát utalványoztak a jövő évre.

Az értesítőt pedig a köv. számarányokban nyomják:

összerésztő	400 pld.
polg. fiúiskola	850 »
» leányiskola	700 »
elemi iskolák részére	2170 pld.

Ezek szállítására pályázatot hirdetnek.

A jövő évi budget.

Az iskolák 1901—902. évi költségelirányzatát vették tárgyalás alá. Ragány János terjedelmes elaborátuma ismertette a költségvetést. Javasolja, hogy a polg. iskolai költségvetésből Réz Mihály és Báthy Zoltán személyi kiadása vétessék ki s az elemi iskolához tétessék át; továbbá, hogy a közs. iskolai könyvtárból a tudományos művek a polg. fiúiskola könyvtára részére bocsájtassanak át.

E két javaslat tárgyalását azonban a jövő gyűlésre halasztották.

A budget vitát Gábel Jakab nyitotta meg. Hatalmas argumentumokkal támadja a könyvtár szétdarabolására vonatkozó javaslatot; ezenkívül a városháza építése folytán az újjvárosi fiúiskolának bérhelyiségbe való elhelyezésére felvett 1000 koronát kevésnek tartja.

Ragány János felvilágosítása után a tételt meghagyták.

Réz Mihály kritizálta meg ezután a költségvetést. Kifogásolja, hogy az évi 14,000 kor. államsegély nincs a költségvetésben; a könyvtár 1200 korona bevétele nem szerepel a kiadás rovatban; kéri ezután, hogyja váraljai elemi iskolánál működő s bizonyos szakdolgozókban kiváló sikert felmutató tanerő részére, — mert az illető már 2 év óta havi 90 koronával van alkalmazva — 1200 korona tanszerekre a múlt évi összeg 500 korona, segély író és rajzszerekre 1200 korona vétessék fel.

Ragány János személyes kérdést lát a f. igazgató felszólalásában s kifogásait akadékoskodásnak tartja. Nem térhet el a változó mennyiségű tételeknél, mert a tapasztalati évek nem engedik. Elismeri, hogy egy tételnél igaza van. A könyvtár 1200 koronája a kiadásból tévedésből maradt ki. Hivatalos kötelességeinek végzéseinél a határidőt is figyelembe veszi. Ajánlja a költségvetés változatlan elfogadását.

Szokoly Tamás a város szegénységére való hivatkozással ajánlja, hogy Váralján a 900 koronát töröljék s osszák be a jegyzőt Katonavárosra.

Az elnök óvja a biz. tagokat a szenvedélyesség hangjától s az aninuzitástól. Védi a felügyelőt a Szokoly Tamás szenvedélyes támadásai és vádjai ellen.

Gábel Jakab nem lép arra a térre, amelyen Szokoly van. A főszámvévetőt támadja a miért a polg. iskolai költségvetést nem bocsájtotta a fel. ig. rendelkezésére, aki az iskolaszéknek közege. Pártolja a fel. igazgató javaslatait.

Hlatky Endre az incidensekből félre érteseket lát, kívánja, hogy az állás szabályzata revidiáltassék, illetve hogy a szabályzatra kiküldött bizottság a revidiálás tárgyában sürgetessék fel olyformán, hogy a legközelebbi iskolaszéki ülésen eljárásuk eredményéről jelentést tegyenek. Az indítványt elfogadták.

Réz Mihály visszautasítja a főszámvéve azon vádját, hogy a költségvetés elkészítése késedelmének ő az oka.

Szavazás utján tárgyalják ezután a fel. ig. javaslatait, a tanszerekre a fel. ig. által javasolt múlt évi 500 koronát veszik fel; a váraljai elemi iskolánál Szabó Sándor állásának rendszeresítése iránt Hlatky Endre megokolt indítványára a városi törvényhatóságot megkeresik. A jutalom könyvekre a fel. ig. által ajánlott 160 koronát beillesztik s ezen pótlásokkal a költségvetést elfogadják.

Az államosítás.

A város törvényhatóságának az építést előadó végzését tudomásul veszik s megkeresik az építkezés iránt a tanácsot és a tanfelügyelőt, mert az államosítás kérdésének a várásával az építkezést elodázni nem lehet s mint Hlatky Endre igen helyesen megjegyzi az iskolaszék nem vállal a jövő iránt felelősséget, mert nem tartja megengedhetőnek, hogy Újvárosnak egy ilyen nagy városrésznél gyermekei járjanak esőben, fagyban, hidegben, szélben a Váraljáró 2 vásártéren keresztül; viselje a közgyűlés és a tanács a felelősséget.

Apróbb ügyek.

Szatmári Mariska kérvényét a tanácshoz pártólólag beterjesztik

Aberle Hermint a kir. tenfelügyelő a vár-aljei elemi leányiskolához igazgatónőnek ki-nevezte.

Tudomásul vették.

Az igazgatók kérelme.

Megirtuk tegnap, hogy a közs. iskolai igazgatók az igazgatói állások rendszeresítése és 100 korona illetményüknek 400 koronára leendő felemelése iránt a törvényhatósághoz kérvényt intéztek. Mindkét kérvényt pártólólag terjesztik be a városi törvényhatósághoz.

Ezzel a gyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.**TAJÉKOZTATO.**

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Junius 1. Az ipariskolai bizottság ülése d. u. 4 órakor.
Junius 1. Szintügyi bizottsági ülés d. u. 8 órakor.
Junius 2. A zeneiskola hangversenye d. e. 7/11 órakor.
Junius 2. Az Országos Pázmány-Egyesület választmányi ülése és ünnepélye Nagyváradon.
Junius 2. Iparkamarai választások.
Junius 15. Katholikus kör majálisa.

* **A trónörökös.** Ferencz Ferdinánd főherceg néhány nap múlva Arstädenbe utazik. Hir szerint a trónörökös itt fogja bevárni nejeének legközelebb várható lebetegedését.

* **Tíz éves találkozó.** A nagyváradai prem. rendű főgimnáziumban 1890/91. tanévben érettségi vizsgálatot tett ifjak, ugyszintén azok, kik velük több éven át e gimnáziumban osztálytársak voltak, *f. évi junius hó 25-én* reggel 9 órakor fogják 10 éves találkozójukat ünnepélyes *Te Deummal* megtartani, a nagyváradai premontrai templomban. A további programot együtt állapítjuk meg. Jelentkezéseket vár dr. *Imrik Gusztáv ügyvéd Nagyváradon*, Sal Ferencz-utca, 2. sz.

* **Új alezredes a honvédségnél.** Király Győző alezredes a 65. sorszálogezredtől a nagyváradai 4. honvédszálogezredbe helyeztetett át.

* **Pálmay Ilka a Dankó előadásain.** Pálmay Ilka, ki ma pihenő napot tart, részt fog venni a Dankó Pista ma esti előadásán a Bazárkertben. Dankó nagy örömmel fogadta a megtiszteltetést s a legjobb műsort fogja összeállítani.

* **Költők kongresszusa.** A modern idők egyik nyavalyája: a kongresszustartás a költőkre is átragadt. A foglalkozási ágak közül eddig ők voltak az egyedüliek, a kik nem a kongresszus leple alatt rendeztek országos evést és ivást. Most Párisból azt jelentik, hogy kedden ült össze az első francia költők kongresszusa, melyen a francia költők fejedelme, Léon Dierx a *Chants du soldat* szerzője elnököl. Az első francia költőfejedelmek Leconte de Lisle volt; utána következtek Paul Verlame, Stefan

Mallarné és a most említett Dierx. A költőfejedelmeket mindég plebiretummal választják. Uralkodnak ugyan, de nem kormányoznak és nagy látszik, Dierx a mostani fejedelmek, azért találta ki a költő-kongresszust, hogy valamitalálta ki a költő-kongresszust, hogy valamikép mégis gyakorolja királyi hatalmát. A kongresszus programjának pontjai a következők: 1. Irodalmi decentralizáció. 2. A költő és a költő-társadalmi hivatása és a költészet terjesztése. 3. Politika, a klasszikai költészet és az új iskolák.

* **Diszes temetések.** Óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra az irgalmasrend derék Nesztorának, *Kiss* Theodozius irgalmasrendi áldozárnak földi porhüvelyét. A rendház tagjai kívül a helybeli r. katolikus papság majdnem teljes számban s városunk előkelő közönségéből igen sokan voltak jelen. A beszentelést és agyász-szent misét *Grócz* Béla kanonok végezte nagy segédlettel. A koporsót a rendház tagjai állották körül. A gyászszertartás után a gyászmenet kivonult a váradoslasi temetőbe, a hol korábban elhunyt rendtársai mellett helyezték nyugalomra a derék aggastyán hült tetemeit. Béke és áldás emlékére. — A diszes temetést Germán Károly *Kegelet* temetkezési intézete végezte a szokott rendben és pontossággal.

Megható módon nyilvánult meg a részvét *Schnoy* Vilmosné temetésén is tegnap. A gyászház udvarát ellepte az előkelő közönség sokasága. A gyászszertartást *Dencs* János tb. kanonok végezte. A diszes érczkoporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk, a melyek közül kitűnt a vasuti tisztikar remek koszorúja. A koszorúk feliratai a következők voltak:

Grósz József és családja — tisztelete és szeretete jeléül.

Szeretett öszinte barátnémnak — özv. Keymá Józsefné.

Utolsó üdvözlétül — a Doma család.

A vasuti tisztikar — utolsó üdvözlétül.

Utolsó üdvözlét — szeretett rokonaitól.

Belényes és vaskóhi vonal altiszti kara — Tisztelete és részvéte jeléül.

* **A vasárnapi munkaszünet.** A rendőrkapitányi hivatal figyelmezteti a kereskedőket és iparosokat, hogy a 37892—1831. sz. kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében junius és julius hónapokban vasár- és ünnepnapokon *délelőtt tíz órakor kötelező a záróra.* Bérért, avagy díjért ez időn túl a mondott napokon dolgoztatni nem szabad.

* **Adótárgyalások.** A Nagyvárad városi adóhivatalnál tegnap folytatták a III. oszt. kereseti adó tárgyalását. Tegnap az újvárosi és a többi kisebb kerületekre került a sor s délelőtt a tárgyalás teljesen befejeződött. A bizottság ugyanaz volt, amelyik a tegnapelőtti tárgyalás alkalmával.

* **A szultán rettegése.** Dorys ifju török író most kiadott könyvében azt beszéli, hogy a szultán folytonosan rettegésben él. Az ételeket a mérgezéstől tartva, előbb környezetének kell megízlelnie, vagy pedig kedvencz állatainak adja be. A magányt és homályt kerüli és éjjelenként többször felriad és fölkel ágyából, hogy képzelt ellenségei után nézzen. A Yildiz-kioszk most már tökéletes vár, melyből a szultán alig mozdul ki. Eddigél a szelamlikot az idegenek is végignézhették, újabban senkit se engednek oda, még a nagykövetek ajánlatára se.

* **Betörő kereskedőség.** Nagy Péter 17 éves faczér kereskedőségét tegnap hajnalban *Rojton* betört a nagybátyja, *Nagy* Illés ottani bíró lakására és egy csomó ágyneműt elvitt. A holmit Nagyváradra hozta és a Nagypiaczra kezdte árulgatni. A rendőrség azonban tegnap délután letartóztatta s jelenleg a rendőrségi fogdában van elzárva.

* **Megvizsgált borok.** Pár hónappal ezelőtt megirtuk, hogy a rendőrség több nagyváradai borkereskedőnél és kimérőnél mintákat vett vegyvizsgálat végett, hogy nem hamis borokat hoznak-e forgalomba. Mint értesülünk, már több borra megérkezett a vegyvizsgálat eredménye, így *Petrovay* Sándor sztaroveszky-utczai, *Popper* Jakab lovas-utczai és *Mertz* Nándor nagykörözs-utczai kereskedők borát *valódinak, teljesen jónak* találta a vegyvizsgáló intézet.

* **Eljegyzés.** Weinstock Fülöp eljegyezte Somlyói Ignác kir. birói végrehajtó kedves és szép leányát Etelkát Nagy-Szőllősn.

* **Szenzációs letartóztatás.** A jelenleg csőd alatt álló pecze-szőllősi sörgyár igazgatója *Löwy* I. ellen tegnap délelőtt a nagyváradai kir. ügyészségnél csalás miatt feljelentést tettek. A kir. ügyészség ezen feljelentés alapján a rendőrséget utasította az előzetes vizsgálat eszközlése iránt, minek következtében *Gerő* Ármin főkapitány délután megidézte azonnali megjelenéssel *Löwy* Ignácot s a feljelentés tárgyára vonatkozólag kihallgatta. A huzamos időt igénybe vevő kihallgatás során, mivel oly gyanuok merültek föl, melyek a feljelentés tárgyát igazolni látszottak, a főkapitány *Löwy* Ignácot letartóztatta s az üzletvezetésre vonatkozó összes könyveket elkobozta. A letartóztatott gyárigazgatót ma délelőtt kísérik át a kir. ügyészséghez.

* **Nagy jégverés a megyében.** A május ez évben is óriási károkat okozott a gazdáknak. A jég és vihar az ország igen sok helyén nagy pusztulást tett. Mint értesülünk, tegnapelőtt Bihar megye nyugoti részén pusztított a jég. Mező Keresztes, Báránd, Saáp községek határait elverte a borzasztó jég, a mely egészen ellepte a mezőt. A kár óriási. A gazdák szomoruan nézik reménységük romjait.

* **Angol kritika Jókairól.** Jókainak A tengerszemű hölgy című regénye most jelent meg angolul a londoni Jarrold czégnél. Az angol fordítás czime: *Eyes like the Sea.* Egy előkelő angol lap, az *Illustrated London News* oly hízegő kritika kíséretében ismerteti a művet, amely büszkeséggel tölthet el minden magyar embert. Jókainak minden újabb regénye, — írja a nevezett lap — jobbnak tűnik fel az előbbieknél. Midőn a *Köszívű ember fiait*-t (angol czim: *The Baron's Sons*) olvastuk, azt hittük, ez az ő mesterműve, a *Tengerszemű hölgy* ezt is föltömulja. Jókai imaginációja gyakran igen keleties, mindazonáltal mindig varázsszerű és elbájoló. Ebben a könyvben teljesen érvényre jut Jókai sajátos humora, talán azért, mert önmagáról szól. Visszatekintetűsége lelkesedésére a bölcs aggkor mosolygó melanchóliájával. Es mert önmagáról és ifju küzdelmeiről szól, azért tetszetős humora itt természetesebb, mint drámai beszélyeiben. Nem mintha tragikus dolgok hiányzanának ebben a regényben, melynek eseménye a költő legkedveltebb korszakában, az 1848-iki szabadságharcban folyt le. A könyv bir az önéletrajz minden hájaival, a jelemek és alakok kiemelkednek a betűk közül; s állítani merjük, hogy Jókai az ő nagy képzelődő erejével sem tudta volna így megírni ezeket a dolgokat, ha maga nem élte volna át őket. A regény a jelenetek frissége, drámai erő humor és gratikus leírások tekintetében igazán páratlan.

* **Falkay László szökése.** A sikkasztó postaszolga aligha kerül egyhamar kézre. Magyarországon ugyan minden ambiciózus ember öt keresi és a vidéken mindenkit gyanuba fognak, a ki idegen és él, Falkaynak csak Győrig van nyoma. Hogy onnan hová utazott,

azt még csak nem is sejtik. Falkay csendőr-mester korában kitűnő kutatónak bizonyult és mostan sikkasztását annyi elővigyázattal készítette elő, hogy szökési szándéka nem hiúsulhatott meg. Postás ruháját Pótyon hagyta az édesanyjánál, de táskáját már nem vitte oda. Detektívek és csendőrök fölkeresték a Budakeszi-utat, jártak Herczeghalomban is, a hol Falkay vonatra ült, de nem akadtak a hiányzó táskára. Tegnap délután végre megkerült a táská Budapesten, Szakmári Lajos, a markó-utcai törvényszéki palota portása találta meg a fogházi kis lépcső mellett lévő felfelhúzó mögött, persze üresen. Falkay a táskát ezen az elhagyott helyen természetesen még szökése előtt helyezte el és valószínű, hogy itt szedte is ki tartalmát. Szakmári telefonon bejelentette ezt a rendőrségnek, a honnan detektívekkel elvitették a bűnjelt képező táskát. Falkayt olyan lázas buzgalommal keresik, hogy az éj folyamán két helyen is letartóztatták. Székesfehérvárott elfogtak egy gyanús embert, a kiről kiderült, hogy kereskedelmi utazó, a másik gyanús alak egy női ruhában járó napszámosember, a ki a Mozsár-utczában szolgáló szeretőjét akarta álruhába megfigyelni és női ruhájával keltett gyanút.

* **Halálos fürdőzés.** Margittán Pünkösdi első napján délután többen fürdtek a közeli Berettyóban. Egy 12 éves suhancz, Huszinka József fürdés közben a parti fűzek alá került és mire kiszabadították a gyökerek közül, megfulladt a habok között.

* **Érettségi vizsgálatok a felső kereskedelmi iskolában.** A nagyvárad felső kereskedelmi iskola igazgatósága ez uton adja tudtára az érdekelteknek, hogy a vezetése alatt álló intézetben a magánvizsgálatok írásbeli része f. évi június 3-ától 7-éig, szóbeli része június 12-én délelőtt, az érettségi vizsgálatok szóbeli része június hó 10-én és 11-én fog megtartatni.

* **Rablógyilkos községi irnok.** Feltűnést keltő rablógyilkossági eset történt Fekete-Patakon. Bund Adolf odavaló szatócs gazdag ember hírében állott. Ennek daczára igen egyszerűen élt. Mint a féle aglegény csak egy idős házvezetőt tartott, s kizárólag csak az üzletével foglalkozott s e mellett pénzt is adott kölcsön. Tegnapelőtt éjfél tájban három bekormozott arcú ember tört be Bund lakására. Bundot az ágyban leplek meg és baltákkal agyonverték. Ezután átkutatták a szobát, a szekrényekben, valamint az üzletpénztár fiókjában talált pénzt és értékesebb tárgyakat magukhoz véve, távozni akartak. Bundnak gazdasszonya Szabó Mária az ünnep másodnapján elutazott egy rokona látogatására s a gyilkosság idején még nem volt otthon, emiatt Bund éjszakára egyik szomszédját Makai Ferenczet hívta magához, a ki az udvaron aludt. Makai a szobában tamadt zajra fölébredt, de nem mert bemenni, hanem kifutott az utcára és a szemben lakó két szomszédot Kubi Balázst és Pálos Andrást költötte fel s ezekkel akart visszatérni. Mikor a kapuhoz ért a három ember, a rablók éppen távozni akartak. A mint a három embert meglátták, futásnak eredtek. A szomszédok üldözöbe vették a rablókat, közülök kettőt: Sorkó Lajost és Schmodics Antalt elfogták. Az elfogott Sorkó Lajos pár hónappal ezelőtt még irnok volt ott a község házában, de iszákossága miatt elbocsátották s azóta foglalkozás nélkül csavargott. Sorkó még ebből az időből ismerte Bundot, tudta, hogy gazdag ember és pénze van. Ő eszelte ki a tervet Bund meggyilkolására és kirablására. Szövetkezett Schmodics Antallal és Heimlich Márton csavargókkal, kikkel csavargás közben ismerkedett meg. Heimlichot még nem sikerült kézrekeríteni. A két rablónál 625 forint készpénzt találtak, a mi a rablásból származott, de mint ezek állítják, a pénz legnagyobb része Heimlichnél van, kinek kézrekerítésére a csendőrség minden intézkedést megtett.

* **A nagyváradiak a váronkolyosi csep-kőbarlangban.** Megemlékeztünk már arról az igen érdekesnek ígérkező kirándulásról, melyet a tornakör a jövő hó 6-ikán az Élesd mellett fekvő váronkolyosi barlanghoz tervez, most egy felhívást kaptunk a kirándulásra vonatkozólag, melyet *Jelinek Géza* tornaköri titkár bocsájtott ki, a mely szerint a kirándulás mindössze egy fél napot vesz igénybe s ezt pedig előreláthatólag igen kellemesen fogják eltölteni. A kirándulást illetőleg a következő felhívás közlésére kértünk fel:

Felhívás. A nagyváradi tornakör 1901. évi június hó 6-án azaz Uraapján, az Élesd mellett fekvő *váronkolyosi-csep-kőbarlanghoz* kirándulást rendez; ennél fogva tisztelettel felkérem a kirándulás iránt érdeklődőket, hogy részvételüket nálam f. évi június hó 4-ik napjáig bejelenteni sziveskedjenek.

Indulás a nagyváradi pályaudvarról déli fél 1 órakor (a vegyes vonattal), visszaérkezés aznap este 10 óra 30 perczkor.

Részvételi díj, — beleszámítva a vasuti menetjegy és a barlangnál tartandó estebéd 4 ft 50 kr.

Itt megjegyezni kívánom, hogy az arczképes igazolvánnyal bírók csak 3 forintot fizetnek.

Nagyvárad, 1901. május 30.

Jelinek Géza,
tornaköri titkár.

* **A kardnyelő hölgy meghalt?** Barnum és Bailey nemcsak két napos előadások, hanem személyzetük iránt is felbresztették az érdeklődést. Volt az 6 csodaemberekből álló társaságukban egy nagyon szép nő: a kardnyelő hölgy is. — Nagyon sok ifjunak megdobbant érte a szíve, mert az a kardos angyal veszedelmesen tudott mosolyogni. Isten tudja, hogy nem, elég az hozzá, hogy napok óta azt a hirt terjesztik, hogy ez a szép nő kardnyelés közben megsértette belső szerveit és meghalt. Nos hát az ideális szerelmükben bánatos urak megvizsgálására megirhatjuk, hogy a kardnyelő hölgynek semmi baja, a körülményekhez képest jól érzi magát, sőt olyan kitűnő egészségnek örvend, hogy most éppen boldog menyasszony, mert a nyúlós bőru urral jegyet váltott.

* **Megrabolt kis leányok.** Tegnap délután *Barta Róza* rovott multu csavargó koldusasszony több 4—5 éves kis leányt az utcán magához csalogatott s füleikből az arany fülbevalókat kiszedte. A rendőrség a panaszok folytán elfogta *Barta Rózát*. A motozás alkalmával egy pár arany fülbevalót a szájában találtak meg. Ma átkísérik a kir. ügyészséghez.

* **Felhőszakadás.** Ködingben, Morvaországban szerdán reggel két óra hosszat tartó felhőszakadás volt. A gazdák kára két millió márká.

* **Hivatalos basáskodás Mező-Keresztesen.** Széll Kálmán miniszterelnök ur a közigazgatás egyszerűsítéséről még most terjesztette be a a törvényjavaslatot a képviselőháznak, de Bihar-Mező-Keresztesen már azért életbe lett léptetve. A kath. olvasókör a szolgabírói hivatal szomszédságában van. A szomszédságot 8 év alatt mi sem zavarta meg, a kath. kör tekepályát is építettett. Az 8 évi használat a tekepályát megviselte, a tavaszon tehát egy új tekepályát építettett tetővel ellátva 400 korona értékben. Folyó hó 17-én délután *Jégermánn* Antal pályakezelőt *Ertsey* Dezső főszolgabíró úr áthivatta s ezen szóbeli rendeletet hirdette ki előtte: »Megmondottam már a plébánosnak is, de most magának adom tudtára, hogyha vasárnapon kívül délután 6 óráig játszani mernek, a kuglit széthányatom«. A tekepályán reggel egy sem játszanak, csak d. u. 2 órától 7—8 óráig. Csakhogy az igazgató-választmány aligha fog megijedni, mert tudja azt, hogy amit a hatalom önkényileg széthánytat, a törvény meg szépen összerakhatja. A szentesített törvény ellenére a róm. kath. iskolának éppen olyan jó szomszédja a mellette levő nyilvános vendégfogadó, bor, sör, pálinka kimeréssel. Az iskola szomszédja pedig a templom... Mikor a fo-

gadóban éjjel-nappal szól a zene, felhangzik a dal, a tanteremben a tanonczsereg nem a tanító magyarázatát hallgatja, hanem a zenét és a dalt. A templomi orgona méla hangjai közé olykor-olykor bele vegyül a zene, hogy a hívek lelkibuzgóságát növelje. Vasárnap reggel sokszor midőn a ref. és kath. hívek az Istenházába sietnek, már szól a zene, felhangzik a dal. Így halad a magyar nép a XX-ik században és a kormány! Fáj ez a kath. híveknek nagyon, de ezt nem látja, nem hallja meg senki. A főszolgabíró úr ugyan nem tudja ezt? mikor fog e felett oly gyors, oly erős itéletet mondani? Hát ezt nem készült széthánytatni? No ezt már badarság várni vagy kérdezni, hisz a hivatal egyik-másik személye is hébe-korba estétől reggelig sőt tovább is elmulat a szép zene mellett. Ha a tanító a nagy zaj miatt nem alszik az az ő dolga, menjen ő is mulatni, ha a gyermek olyat lát vagy hall, a mit az illem tilt, az csak nevetség. Hát bizony ez nagyon is felfordult állapot.

IRODALOM.

Egy könyv kitüntetése. Egy nagyváradi tanfériu könyvéről van szó, amelyet Budapest széke főváros tanácsa különös kitüntetésben részesített, melyről a következő végzés tanuskodik:

A közoktatásügyi bizottmány pártoló előterjesztése alapján a tanács *Vaday József* nagyváradi közs. iskolai igazgatónak a »Tanulók vezérkönyve« cz. művét a főv. közs. összes iskolák igazgatóinak és az iskolaszékeknek, az iskolai jutalomkönyvek czéljára történő beszerzéseknél leendő figyelembe vételre ajánlja. A mű megrendelhető a szerzőnél Nagyváradon és ára példányonként diszes kötésben 1 korona 30 fillér. Miről a főv. közs. összes iskolák igazgatói, illetve igazgató és vezető tanítói és az iskolaszékek, valamint *Vaday József* nagyváradi közs. iskolai igazgató ur felzetten értesítetnek. Kelt Budapesten, a székesf. v. tanácsának 1901. május hó 17-én tartott üléséből. *Halmos*, polgármester.

Igazságszolgáltatás.

Rálőtt a feleségére.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Egy szerencsétlen családi élet tragédiáját tárgyalta tegnap a nagyváradi esküdtbíróóság.

Bodó Mihály nagyváradi borbély állandó czivódásban élt feleségével, mert mindketten féltékenyek voltak egymásra. A férj azzal gyanúsította nejét, hogy mást szeret, a nőnek pedig azt sugták be, hogy bizonyos időben naponként nem csak férfiak látogatnak el a borbély üzletbe, hanem egy csinos barna leányka is.

A folytonos perpatvar azzal ért véget, hogy az asszony ott hagyta a férjét s haza költözött.

Az ember előbb szép szóval, majd arczul ütessel s végül életveszélyes fenyegetéssel akarta vissza kényszeríteni az asszonyt.

Ennek nem lett meg a férj által kívánt eredménye, sőt nyilttereket bocsátottak nyilvánosságra egymás ellen a férj és feleség.

Ez évi február hó 10-én felkereste *Bodó* a feleségét ennek szüleinél, Halász-utczán. Fel szólította, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban hajthatatlan maradt.

Erre *Bodó* Mihályt elvakította a düh s a nála levő revolverből háromszor rálőtt a feleségére, akit szaladás közben az egyik golyó hátul a hajfonaton keresztül a koponyáján ért.

Az asszony nem sokára teljesen meggyógyult.

A vizsgálat során a revolverrel próbát tettek egy hullán, hogy az orvosok aztán meg-

állapítható, vajjon alkalmas-e a fegyver az ember életének kioltására.

A főtárgyalást tegnap tartották meg.

Millye Gyula elnökölt, Grámm Sándor és Fassie Pál bírák voltak, míg a vádat Korn Lajos alügyész képviselte. A vádlottat dr. Dési Géza védte.

Bodó Mihály beismerte, hogy rálőtt a feleségére, de nem tud másról, mert zaklatott állapotában önkivületben követte el tettét. A feleségét okolja, aki szerinte nem volt hü hozzá.

Bodó Mihályné fiatal, csinos arcú asszony. Erősen vádolja az urát. A lövés után arczra bukott s a kezét és lábát megütötte. Csak később tért magához, amikor orvost hívtak, aki a lövésről látelleletet vett fel.

A kihallgatott tanúk eltérően vallottak, a legtöbb csak lényegtelen dolgokról tud.

Kihallgatták továbbá dr. Grósz Menyhért és dr. Gerő Sándor tsvzki orvosokat, akik a revolverrel a hullán a próbát megejtették s mindketten a revolvert az élet kioltására alkalmasnak találták.

A védő kérelmére a törvényszék elrendelte azon két orvos tanuként való beidézését, akik a lövés után gyógykezelés alá vették az asszonyt s a látelleletet kiállították.

A vád- és védbeszédekre és ítélelhozzatalra ma kerül a sor.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Rip-Rip
Szombat: Szép Heléna. (Pálmay Ilka fellépése.)

Pálmay Ilka.

— *Nebántsvirág.* —

Az igazi Denis lépett fel tegnap színpadunkon. Elhozta magával minden báját, elevenségét, csábos pajzánságát s ünnepi hangulatot varázsolt a színház falai közé. És a közönség? A legmelegebben tüntetett a nagy művész mellett, ki egyike a kontinens legünnepeltebb szubrettjeinek.

A Nebántsvirág került színpadra. Pálmay Ilka régi kedvenc szerepét Denis kisasszonyt játszotta s már megjelenésével is teljesen meghódította a közönséget. Majd felcsengett ajkain az első dal, — édes melódiái végig zsongtak a nézőtérben s beköltöztek a szívekbe, aztán jött a jutalom, — a tapsvihár. Ma is üdén, fiatalos hévvel mozog a színpadon, ma is azt a Pálmayt láttuk, kit pár év előtt még magának vallhatott a magyar színészet. Művészetéről szólva, az talán mit sem változott tizenöt év leforgása alatt. Felfogása talán eredetibb mint valaha. Azok közé a művésznők közé tartozik, akik senkit nem utánoznak, de egész iskolát teremtettek meg. És szerintünk ez a művészet »non plus ultra«-ja. Mindég diszkrét, közvetlen s az a meleg hangulat, melyet megjelenésével keltett, megmaradt végig, az utolsó felvonás befejezéseig. Örömmel láttuk őt színpadunkon s örömmel várjuk további fellépéseit.

Celestin szerepét Bérczi játszotta meg nagy sikerrel. Legnagyobb érdemének tartjuk, hogy sohasem engedett meg magának túlzásokat, sem sikert hajhászó olcsó eszközöket nem használt.

Igen jó volt Benkő Jolán s kisebb sze-

repeikben kiváltak: Feterdyné, Bognár, Fűredi és Dési.

Elismeréssel kell megemlékeznünk Váradi karmesterről, kinek szakértő vezetése alatt nagyon sokat haladt a zenekar — továbbá a rendezésről, mely ez alkalommal kifogástalan volt. (m. j.)

Pálmay Ilka mint Szép Heléna.

A Szigligeti-színház kitűnő vendége: Pálmay Ilka szombaton egyik legnagyobb alakítását mutatja be, a Szép Heléna című szerepében lép a nagyváradi közönség elé. Offenbach e klasszikus operettjében óriási sikerei voltak Európa legnagyobb színpadain a vendégművésznőnek, ki legutóbb a fővárosi és kolozsvári publikumtól búcsuzott e szerepében. A vendégszereplés idejére a helyárok mérsékelten fölemeltettek. A Szép Heléna előadására sötét kék színű jegyek érvényesek május 31-iki dátummal.

Somogyi Károly színiigazgató a következő színházi jelentést bocsájította ki:

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint Pálmay Ilka urnő szombaton, június 1-én »Szép Heléna« operettjében, hétfőn június 3-án a »Huszárcsiny« népszínműben lép fel. A május 31-iki dátummal el látott »sötét kék« jegyek, e szombat, június 1-én színrekerülő »Szép Heléna« előadására érvényesek.

Tisztelettel

Somogyi Károly,
igazgató.

A mai előadás. Pálmay Ilka asszony pihenőt tart ma s csak holnap folytatja vendégszereplését a Szép Heléna című szerepében. Így ma pénteken Pianquet regényes operettje, a Nagyváradon rég adott Rip-Rip kerül színpadra, amelynek fölújítására az énekes személyzet és az igazgatóság nagy gondot fordít. A Rip főszerepét Székely Irén (Lisbet), Pintér (Rip-Rip), Lányi Edit (Katharina), Fűredi (Derrick), Bérczi (Nick) játsszák, az előadást Pintér rendezi. A mai előadás jegyei rózsaszínűk s május 31-iki kelettel vannak ellátva.

Márkus Emilia Nagyváradon. A »Nemzeti Színház« nagy művésznője, ki jelenleg Kolozsvárott vendégszerepelt, a jövő héten Nagyváradra érkezik és öt estén át fog fellépni legkedvezőbb szerepeiben. Az első föllépte valószínűleg »Folt amely tisztit« című darabban lesz. A nagy művésznő vendégszereplése iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

Humoros színelőadás a Félix-fürdőben. Szilágyi Dezső, a nagyváradi színház volt kedvenc tagjának kitűnő társulata vasárnap délután a Félix-fürdői Carsalonban humoros színelőadást rendez. Sokkal jobban ismeri a nagyváradi közönség ez intelligens, jó modoru színészt és társulatát, semhogy ajánlatra szorúlna. Ahol eddig megfordult, még mindig a legnagyobb ovációkkal fogadták s a legnagyobb elismeréssel vettek tőle búcsút.

A vasárnapi előadás műsora a következő: »Süketnek kell lenni« és »Miniszter előszobája«. A két darab közt műdalokat énekel Tajti Etel.

Helyárok: első sor számozott ülőhely 2 kor. II. sor 1 korona. Földszinti álló 60 fillér. Gyermejjegy 40 fillér.

Az érdekes műsor bizonyára nagy közönséget fog vonzani a Félix-fürdő kellemes, árnyas fái közé.

A jól szervezett, ügyes társulat valóban meg is érdemli a párfogást.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 222.

Pótbérlet --. sz.

Nagyváradon, pénteken, 1901. május 31-én

RIP-RIP.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Rip-Rip szabad vadász — — —	Pintér Imre
Lisbet, neje — — —	Székely Irén
Alicze, leányuk — — —	Somogyi Béla
Derrick, polgármester — — —	Fűredi József
Van der Bilt, orvos — — —	Deésy Alfréd
Nick, fogadós — — —	Bérczi Gyula
Katharina — — —	Lányi Edith
Charlott, szolgálója — — —	Tóváry Anna
1-ső hadnagy — — —	Perényi József

HELYÁROK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap szombaton, június 1-én

Szép Heléna.

Operette.

REGÉNY-CSARNOK

S i b i l l a.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

105.

Talán valamely mágnes hat erőteljes hatalommal az emberre? Avagy cselekvését a félelem irányította, mely belső szellem élete eseményeinek következménye volt?

Itt mind a két faktor egyesült. Kivülről figyelmeztetés a halottnak gondolt iránt, belőlről legyőzhetetlen vágy hozzá.

Vagy örület volt ami kergette? Hasztalan fáradság a titkos motívumok kikutatása. Tény, hogy Sibilla kezében a gyűrűvel gondolkodás, tettének minden tudata nélkül elhagyta a szobát, bement a kertbe s innét a szabadba. Ki, ki. Csak el innét. Bárhova.

Feketébe volt öltözve, s a fekete kendőt, melyben beburkolta magát, fejére huzta. Így nem tűnt fel megjelenése, senki sem figyelt a sötét alakra, ki félénken haladt el mindenki mellett s addig meg sem pihent, míg egy fenyőerdőben egészen egyedül nem volt.

Eleinte a szabad levegőt, az egyedüllétet, meg az éles szelet is, mely halántékait érintette, mint jótétéményt fogadta. Hogy az est elérkezett, s az öreg fenyők ágai recsegve nyögtek, füttyöltek a szélben, nem vette észre. A bagoly huhogása, mely közvetlen feje fölött hangzott, az állatok csörtetése, melyek éjjeli tanyájukat keresték fel, előtte oly közönyös, természetes volt, mintha mindég az erdő gyermeke lett volna. Megszűnt bármit is érezni.

Mióta Joachimot halottnak hitte, közte és a külső dolgok között megszűnt minden kötelék.

A gyors és folytonos járástól kifáradva egy fenyő alá ült, s fejét annak durva törzséhez támasztotta. Egészen sötét lett. Gyűlölte a sötétséget. Fantáziáját egy érzéki csalódás tartotta lebilincselve, mintha a meghalt Breida Lajos sebével homlokán egész közel lett volna hozzá. Még álmában sem hagyta el ezen jelenés. De most mégis gyenge fény világított a felhők

közzül. A börtönben töltött éj óta először me-
rült álmatlan álomba. Csak reggel felé ébredt
fel. Csontig átázott, ruhája nehéz volt az éjjeli
harmattól. Felemelkedett, nem hogy bátorságát
vesztve haza menjen, hanem még mélyebben a
sűrűségbe hatolt, el az emberektől. Nem tudott
másképp tenni.

Az erdő egy tisztására ért, hol egy magas-
latról, a fák koronáin át, a meglehetősen távolság-
ban fekvő város tornyait láthatta, míg a másik
oldalon egy sziklafal meredezett, melynek lábá-
nál sötét víz folyt.

Vele szemben levő hegyen feküdt a czi-
della, megaranyozva a felkelő naptól.

Könnyű kékes köd lebegett a város felett.
Ami másnak fenséges látvány lett volna, neki
borzalmas.

Önkénytelenül behunyta, szemeit midőn a
rettenetes hely oly váratlanul előtte feküdt.

— Oh! ha vak lennék semmit sem látnék!
De mit ér a vakság nekem, ki a borzalom
ijesztő képeit mindég bennem, magamban hor-
dozom! Menekülés csak a fény és a sötétség
megszűnésével volna, az örök éjben, hol minden
megszűnik.

Mind teljesebben, mind fényesebben emel-
kedett az ég boltján a nap. Harmattól csillogó
reggelre sütött. Itt volt a nappal. Hova rejazzék
előle?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A német császár beszéde.

Berlin, május 30. A Lokalanzeiger
értesülése szerint Vilmos császár a 2-ik
testőrgyalogdandár fölött tartott szemle
alkalmával adott reggelin, a melyen Bon-
nal francia tábornok és hadsegéde is
jelen volt, beszédet mondott, a melyben
első sorban néhai Frigyes császárról em-
lékezett meg, azután pedig azt mondta,
hogy nagy öröme szolgál, hogy azt je-
lentheti, hogy a távol keleten létrejött a
béke és hogy ez alkalommal sok oldalról
elismerő és köszönő-iratokat kapott, köz-
tük egy táviratot, a melyet Miklós czár
maga küldött neki. Ezt a táviratot föl is
olvasta. Beszéde további folyamán a
császár megemlékezett két francia tiszt
megjelenéséről és kiemelte, hogy mint
küzdnek német és francia csapatok,
mint jó fegyverbarátok és hű bajtársak
közös ellenség előtt. Beszédét a két francia
tisztre és egész hadseregükre mondott
hurrával fejezte be. A császár beszéde
után Bonnal tábornok köszönetet mondott
az iránta tanusított figyelemért és a német
hadsereget és katona-császáriját éltette.
(M. T. I.)

Perzsiái állapotok.

Budapest, május 30. (Saj. tud. táv.)
Wagner Pál, volt magyar tiszt, ki jelen-
leg a perzsa sah kánja, levelet intézett a
sah egy volt budapesti orvosához, mely-
ben azt írja, hogy a sah életveszélyesen
beteg. Perzsiában a legnagyobb anarkia
uralkodik, úgy hogy a legnagyobb ve-
szélynek néznek elé. Ő már meg is vált
állásától s haza utazik Európába

Elhunyt szobrász.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.)
Engel József szobrász a »Széchenyi-
szobor megalkotója, ma 87 éves korában
elhunyt. Engel sok jeles művet alkotott.
Többek között a Nemzeti-színházban levő
Szigligeti- és Katona-szobor is az ő mű-
vészetét dicséri.

A búrok harcrai.

London, május 30. A veszteségek-
ről szóló hivatalos lista szerint a múlt
héten Dél-Afrikában elesett 42 és meg-
sebesült 99 ember. Legnagyobb részük
a standertoni ütközetben esett el, vagy
sebesült meg. (M. T. I.)

A pestis.

Hongkong, május 30. Május 18-ától
25-éig 200 pestises megbetegedés és 187
haláleset fordult elő. (M. T. I.)

Közönség köre.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon ösmerősök és jó ba-
rátok, kik felejtethetetlen jó fiunk,
illetve testvérünk *Mihálkó Béli-
nak* hirtelen történt elhunytával ért
bánatunkban részvétükkel igyekez-
tek fájdalunkat enyhíteni, fogad-
ják legmélyebb köszönetünket.

Nagyvárad, 1901. május 30-án.

A bánatos szülők
és testvérei.

SZERKESZTOI POSTA.

Előfizető. Akik kimaradtak a választók
névjegyzékéből, már nem szólhatnak fel. A la-
pok és mi is több ízben említettük, hogy mikor
telik le a felszólamlási határidő.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, május 30.
Buza októberre	7.64
Buza áprilisa	7.43
Tengeri	5.34
Rozs okt.	7.30
Zab ápr.	6.70
Káposzta, repező, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, május 30.

Osztrák hitel	695.75
Magyar hitel	698.50
Allamvasut	686.50
Rimamurányi	500.—
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. május 30-án.

Magyar aranyjáradék 4%	117.60
Magyar koronajáradék	92.95
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	120.75
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-azlavónföldtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	174.—
Tiszszabályozás szegeci sorsjegyek kölcson	142.—
Osztrák járadék papirban	98.25
Osztrák járadék ezüstben	97.80
Osztr kájaradék aranyban	117.60
Osztrák korona járadék	97.25
Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bank részvény	16.70
Magyar hitelbankrészvény	694.75
Osztrák hitelintézet részvény	674.50
Párisi vista	95.50
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.09
Németbirodalmi márka	117.50
London vista	240.45
20 márkás arany	28.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó

a „Szent László“-nyomda-részvénytársaság
rendes közgyűlésére,

mely 1901. június hó 14-én délelőtt 11 órakor fog
a részvénytársaság apácza-utcai nyomda-
helyiségében megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1900.
üzletév eredményéről.
2. Az 1900 évi mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.

Jegyzet. A felügyelő-bizottság által átvizsgált
mérleget a részvényesek ft. **Makkay** József vezér-
igazgató urnál megtekinthetik. Minden részvényes,
aki a közgyűlésen részt akar venni, az alapszabá-
lyok értelmében tartozik részvényeit a közgyűlés
megkezdése előtt a vezérigazgatónál bemutatni.

Kelt Nagyváradon, 1901. május 30.

Az igazgatóság.

A tisztelt vevő közönség szives figyelmébe!

Szines és fekete selyem

szövetek ruhára és blousokra, ugyszintén selyem és

félselyem napernyőket, karton, zephir és selyem

blousokat

ma a legolcsóbban lehet bevásárolni

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA czégnél,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

98-9-15

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 50	2 14		Gyoma ind.	3 40	2 30		Vésztő ind.	4 45	5 27		Hollód ind.	4 35	12	
Ósi	6 09	2 14		Ózed	4 07	2 54		Okány	5 07	5 49		Mocsár-Gyanta	4 46	12	
Uj-Palota	6 24	2 29		Déva-Ványa	4 37	3 26		Gyanta	5 23	6 07		Rippa	5 02	12	
Gyires	6 41	2 42		Kéthalom	4 54	3 43		Sarkad-Keresztur	5 36	6 18		Tenke	5 24	1	
Körösszeg	7 02	3 01		Körös-Ladány	5 13	4 06		Méhkerék	5 52	6 36		Fekete-Tót	5 44	1	
Szakál	7 39	3 31		Szeghalom	5 40	4 38		Kötegyán	6 16	6 45	érk.	Fekete-Bátor	6 06	2	
Nagy-Tóti	7 55	3 47		Vésztő	6 12	5 22		Pósa	6 29	7 12		Árpád	6 16	2	
Komád	8 25	3 59		Kót	6 38	5 07		Ilye	6 48	7 24		Erdő-Gyarak	6 25	2	
Iráz	8 42	4 16		Iráz	6 52	6 02		Csegöd	7 02	7 39		Csegöd	6 34	2	
Kót	9 19	4 39		Komádi	7 10	6 38		Erdő-Gyarak	7 12	7 49		Pósa	6 57	2	
Vésztő	9 44	5 10		Nagy-Tóti	7 22	6 50		Kötegyán	7 21	7 59		Kötegyán	7 07	3	
Szeghalom	10 34	5 55		Szakál	7 48	7 23		Fekete-Bátor	7 39	8 20		Kötegyán	8 06	3	
Körös-Ladány	11	6 12		Körösszeg	8 11	7 47		Fekete-Tót	7 52	8 35		Méhkerék	8 15	3	
Kéthalom	11 18	6 30		Gyires	8 33	8 12		Tenke	8 15	9 03		Sarkad-Keresztur	8 33	4	
Déva-Ványa	12 08	6 55		Uj-Palota	8 47	8 27		Rippa	8 39	9 32		Gyanta	8 43	4	
Ózed	12 21	7 15		Ósi	9 03	8 46		Mocsár-Gyanta	8 51	9 45		Okány	9 02	4	
Gyoma	12 45	7 39	érk.	Nagyvárad	9 20	9 05	érk.	Hollód	9 01	9 57	érk.	Vésztő	9 20	5 04	

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.				Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.				Szeghalom—Füzes-Gyarmat.				Füzes-Gyarmat—Szeghalom.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Székelyhid ind.	9 36	6 40		Szilágy-Somlyó ind.	3 18	2 05		Szeghalom ind.	10 20	5 50		P.-Ladány ind.	6 50	2 04	
A.-Keresztur	10 20	7 22		Sz.-Nagyfalu	3 43	2 30		Füzes-Gyarmat	10 45	6 17		Szerep	7 40	2 48	
V.-Ábrány	10 34	7 35		Ipp	4	2 47		B.-N.-Bajom	11 43	7 15		B.-Udvari	7 54	3 01	
Monos-Petri	10 45	7 45		Széplak	4 35	3 27		B.-Udvari	11 58	7 30		B.-N.-Bajom	8 17	3 23	
Margita	11 05	8 04		Bályok	4 47	3 40		Szerep	12 09	7 41		Füzes-Gyarmat	9 09	4 07	
Felső-Ábrány	11 19	8 17		Szoldobágy	5 01	3 55		P.-Ladány	1	8 32	érk.	Szeghalom	9 30	4 28	
Szoldobágy	11 41	8 37		Felső-Ábrány	5 19	4 15									
Bályok	11 55	8 56		Margita	5 38	4 37									
Széplak	12 18	9 12		Monos-Petri	5 48	4 48									
Ipp	12 48	9 40		V.-Ábrány	5 58	4 59									
Sz.-Nagyfalu	1	10 9 59		A.-Keresztur	6 11	5 13									
Szilágy-Somlyó	1	8 4 10 22	érk.	Székelyhid	6 50	5 54	érk.								

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.				Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.				Püspök-Ladány—Debrecen—Ermihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.			Gy. v.	Sz. v.			Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	
Budapest ind.	6 50	8 30		Kolozsvár ind.	5 23	7 12		P.-Ladány ind.	4 10	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos	7 02	8 51		Jegenye	6 40	8 37		Debrecen	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41
Ujszász	8 28	10 59		B.-Hunyad	3 25	7 09		Ermihályfalva	6 36	3 57	7 29	1	4 58	9 13
Szolnok	9 07	11 31		Csucsá	5 26	7 47								
Szajol	9 21	11 50		Rév	5 54	7 59								
P.-Ladány	10 43	2 58		Élesd	6 21	8 11								
Báránd	2 12	12 07		Mező-Telegd	6 49	11 01								
Sáp	2 27	5 48		F.-Vásárhely	7 02	8 32								
B.-Ujfalu	11 18	2 47		Váradi-Velence	7 11	8 38								
M.-Peterd	3	1		Nagyvárad	7 11	8 38								
M.-Keresztur	3 12	1 14		Nagyvárad	2 22	8 43								
Bors	3 25	1 28		Püspöki	2 36	8 52								
Püspöki	11 48	3 32		Bors	2 47	11 54								
Nagyvárad	11 56	3 42		Mező-keresztur	3 12	12 05								
Nagyvárad	12 16	3 58		Mező-Peterd	3 30	12 17								
V.-Velence	4 05	2 30		B.-Ujfalu	4 07	9 23								
F.-Vásárhely	4 16	2 41		Sáp	4 39	9 38								
M.-Telegd	12 48	4 38		Báránd	5 01	1 01								
Élesd	1 02	4 56		P.-Ladány	5 17	10 06								
Rév	1 26	5 20		Szajol	11 21	3 08								
Csucsá	2 16	6 31		Szolnok	11 44	3 35								
B.-Hunyad	2 49	7 16		Ujszász	12 03	3 58								
Jegenye	3 15	7 49		Rákos	1 37	6 03								
Kolozsvár	3 50	8 33		Budapest	1 50	6 20								

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely	4 38	11 05	7 50	Ósi	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza	6 14	12 31	10 54
Less	10 48	5 01	7 40	Orosháza	5 41	11 54	9 20	Less	10 48	5 01	7 40	Csaba	6 40	12 57	11 24
Gyapju	10 56	5 10	7 52	Csaba	7 00	2 33	4 50	Gyapju	10 56	5 10	7 52	Csaba	7	2 33	4 50
Cséffa	11 03	5 19	8 05	Gyula	7 27	3 05	5 26	Cséffa	11 03	5 19	8 05	Gyula	27	3 05	5 26
Szalonta	11 26	5 44	8 46	Sarkad	7 47	3 27	5 56	Szalonta	11 26	6 44	8 46	Sarkad	7 46	3 27	5 56
Kötegyán	11 46	6 05	9 15	Kötegyán	7 57	3 39	6 10	Kötegyán	11 46	6 05	9 15	Kötegyán	7 53	3 39	6 10
Sarkad	11 57	6 17	9 31	Szalonta	8 23	4 10	6 47	Sarkad	11 57	6 17	9 31	Szalonta	8 22	4 10	6 47
Gyula	12 21	6 44	10 01	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Gyula	12 21	7 44	10 01	Cséffa	8 4	4 34	7 18
Csaba	2 06	7 41	4 44	Gyapju	9 04	5 00	7 51	Csaba	12 42	7 06	10 30	Gyapju	9 04	5	7 51
Orosháza	3 12	9 10	5 50	Less	9 21	5 19	8 16	Csaba	2 23	7 18	4 32	Less	9 21	5 19	8 16
H.-M.-Vásárhely	3 53	10 02	7 00	Ósi	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza	2 54	7 46	5 03	Ósi	9 21	5 19	8 16
Szeged	4 28	10 55	7 55	Nagyvárad	9 32	5 30	8 31	Arad	3 55	8 50	6 05	Nagyvárad	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskó				Vaskó—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Ermihályfalva.				Ermihályfalva—Nagyvárad.			
	Tv. sz.	Sz. v.			Sz. v.	Tv. sz.			Sz. v.	v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 55	2 40		Vaskó ind.	4	2 55		Nagyvárad ind.	4 15	6 44		Ermihályfalva ind.	6 10	5 20	
V.-Velence	5 47	2 51		Lunka-Rézbánya	4 12	3 08		B.-Püspöki	4 30	7 10		Érselind	6 41	6 48	
Félix-Fürdő	6 11	3 13		Szudrics	4 39	3 37		Bihar	4 50	7 36		Székelyhid	7 22	7 02	
Kardó	6 26	3 27		Belényes	5 07	4 16		Paptamási	5 14	8 05		Nagykáglya	7 22	7 22	
Nyárló	7 07	4 07		Sonkolyos	5 28	4 39		Gyapoly	5 27	8 21		B.-Diószeg	7 35	7 40	
Magyar-Gyepes	7 19	4 18		Belényes-Ujlak	5 40	4 51		B.-Diószeg	5 43	8 44		Gyapoly	7 50	7 40	
Tasádfő	7 34	4 32		Borz	5 49	4 51		Nagykáglya	5 55	8 59		Paptamási	8 11	8 08	
Drág-Cséke	7 55	4 46		Sólyom	6 05	5 22		Székelyhid	6 24	9 32		Bihar	8 29	8 33	
Magyar-Cséke	8 12	5 01		Gyanta	6 26	5 43		Érselind	6 45	10		B.-Püspöki	8 52	8 58	
Dusesd	8 25	5 18		Hollód	6 40	6		Ermihályfalva	7 15	10 36	érk.	Nagyvárad	9 06	9 15	
Szombatság-Rogoz	9 02	5 47		Szombatság-Rogoz	7 01	6 29									
Hollód	9 15	5 59		Dusesd	7 25	6 55									
Gyanta	9 29	6 12		Magyar-Cséke	7 37	7 08									
Sólyom	9 55	6 36		Drág-Cséke	7 56	7 33									
Borz	10 10	6 50		Tasádfő	8 10	7 47									
Belényes-Ujlak	10 22	7 01		Magyar-Gyepes	8 24	8 02									
Sonkolyos	10 35	7 13		Nyárló	8 34	8 13									
Belényes	11 21	7 47		Kardó	8 57	8 36									
Szudrics	11 44	8 09		Félix-Fürdő	9 10	8 49									